

Bijlage 5.1 : behandelvoorstel aanpak verwilderde katten **Vergadering Overleg Orgaan van 21 mei 2026**

Aanleiding

De verwilderde katten zijn ongewenste predatoren van bedreigde vogelsoorten in het N2000 gebied, weidevogels in de polder en (jonge) konijnen. De aanpak van verwilderde katten op Schiermonnikoog is meermalen aan de orde geweest binnen het Overleg Orgaan. In de vergadering van 22 mei 2025 van het Overleg Orgaan is bijvoorbeeld een binnengekomen brief van Stichting Duinbehoud besproken. Dit met als uitkomst dat er een inventarisatie wordt gedaan naar de hoeveelheid verwilderde katten en dat op basis hiervan een Plan van aanpak wordt opgesteld. Dit Plan van Aanpak, opgesteld door Natuurmonumenten, ligt nu voor.

Totstandkoming Plan van Aanpak

Om te komen tot een goed plan met draagvlak is een aparte werkgroep ingericht met een brede samenstelling. Deze werkgroep is tweemaal bijeengekomen. Naast de leden van de werkgroep Beheer gaat het om de inbreng van de RUG, Stichting Huiskat/ThuisKat, Stichting Duinbehoud, Stichting Zwerfkatten Nederland en de WBE van Schiermonnikoog.

Op basis van een ecologisch advies van Altenburg & Wijmenga is het advies van de werkgroep om te streven naar een eiland zonder verwilderde katten. Dat betekent inzet op het wegvangen van de verwilderde katten en inzet op tegen gaan instroom van nieuwe katten (dorpskatten en katten van bezoekers).

Fasering

Voor de aanpak van de verwilderde katten is het nodig om een aantal jaren in te zetten op het verwijderen van de huidige populatie. Uit de evaluatie van de eerdere vangronden blijkt dat vooral de wintermaanden geschikt zijn om de katten te vangen. Dan zijn er weinig prooidieren en via warmtebeelden zijn de katten dan beter te lokaliseren. Bovendien is dat de periode waarin het vangen tot het minste verstoring leidt. Ecologisch adviesbureau Ecosensys heeft in februari/maart met drones gevlogen om de verwilderde katten op te sporen. Dat is deels gelukt. Tegelijkertijd is er veel kennis opgedaan dat – gecombineerd met wetenschappelijk onderzoek van de RUG – gebruikt kan worden voor een tweede inventarisatieronde in het najaar 2026.

Naast het wegvangen van de katten is het advies om nieuwe instroom te voorkomen. Hiervoor is gerichte communicatie nodig en stimuleringsacties voor het chippen, neutraliseren en registreren van katten. Naast de dorpskatten gaat het ook om katten van bezoekers of (tijdelijke) werknemers.

Het advies is om voor het komende winterseizoen (2026/2027) te starten met een relatief korte maar intensieve vangactie. Gedurende zes weken worden vangkooien geplaatst met als insteek dat de katten zo kort mogelijk opgesloten zitten. De gevangen katten worden opgevangen aan de vaste wal. De vangactie wordt ondersteund met drones. Stichting Duinbehoud, Huiskat ThuisKat, kattenopvang Bastet en Zwerfkatten Nederland hebben gezamenlijk een aanbod gedaan voor deze eenmalige vangactie.

Het advies is ook om voorafgaand aan de vangacties nog een keer met drones de locaties van de katten in beeld te brengen, zodat de vangactie gericht kan worden uitgevoerd.

Voor de langere termijn wordt aansluiting gezocht bij de beheerplannen N2000 van Provincie en Rijkswaterstaat. Tegelijkertijd kan worden uitgezocht of en zo ja welke juridische mogelijkheden er

zijn voor het tegen gaan van nieuwe instroom en of er bereidheid is bij de bevoegde gezagen om die juridische instrumenten in te willen zetten.

Kosten vangactie en communicatie winter 2026/2027

De bedragen zijn gebaseerd op een aanbieding van de vier partijen die de vangactie zouden kunnen gaan uitvoeren. Verder zijn de bedragen (deels) aangehouden uit het Plan van Aanpak. De volgende posten worden daarin onderscheiden:

Kosten inclusief BTW en zonder onvoorzien:

Communicatie en chipactie	12.000
Reiskosten naar en op eiland vangers	4.200
Vangmateriaal	1.700
Opvang	17.500
Drone inzet	4.500
Logies vangers	6.300
Salaris en leefkosten vangers	29.000
Totaal	75.200

Voorstel verdeling

Communicatie, chippen en neutraliseren huiskatten: Gemeente, NM en NP elk € 4.000; deels via eigen uren.

De samenwerkende Stichtingen bieden aan om € 12.600 in te brengen voor logies/onkosten vangers. Opvang katten (aantal onzeker) via en voor rekening van NM.

Overige kosten van € 33.000 in opdracht van en voor rekening van NP/Provincie.

Dekking

Gemeente/NP/NM (communicatie en instroom beperk acties)	12.000
NM (opvang)	17.500
Stichtingen (logies&onkosten vangers)	12.600
NP/Provincie	33.100
	75.200

Het Overlegorgaan besluit

1. In te stemmen met de ambitie om Schiermonnikoog vrij te maken van verwilderde katten
2. In te stemmen met een korte intensieve vangactie in de komende winter
3. In te stemmen met de bovenstaande kostenverdeling
4. Voor de langere termijn aan te willen sluiten bij beheerplannen N2000 en inventarisatie juridische mogelijkheden om instroom tegen te gaan